

Інноваційна сприйнятливість педагогів є важливим фактором, який визначає їхню готовність до змін і впровадження нових підходів у свою роботу. Здатність педагога до прийняття інновацій визначає його успішність у сучасному освітньому середовищі.

Список використаних джерел

1. Герич О. В. Інноваційні технології в управлінні закладом загальної середньої освіти. Одеса, 2021. 86 с. URL: <https://dspace.oano.od.ua/server/api/core/bitstreams/176a075d-8aa2-46e2-9abe-e5f8cf07d8e9/content>

2. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху : інформаційнометодичний збірник / упорядник Г. О. Сиротенко. Полтава: ПОШПО, 2006. 124 с. URL: <https://pano.pl.ua/file/book/innovacii%20Surotenko.pdf>

3. Шерудило А. В. Сутність, зміст, структура і функції інноваційної діяльності вчителя в умовах модернізації педагогічної освіти. *Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: компетентнісний та інтегрований підходи* : монографія / за наук. ред. Л. Я. Бірюк. Суми, Вінниченко М. Д., 2019. С. 245–269. URL: https://www.researchgate.net/publication/337943166_Sutnist_zmist_struktura_i_funkcii_innovacijnoi_dialnosti_vcitela_v_umovah_modernizacii_pedagogicnoi_osviti

Галина Сердюк,
аспірантка Інституту професійної освіти НАПН України,
заступник директора з навчально-виховної роботи
КЗ «Чернігівський обласний науковий ліцей»
Чернігівської обласної ради
(м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА ЛІЦЕЮ

Під час воєнної агресії проти України особлива відповідальність покладається на вчителів-філологів. Ідеться про оновлені освітні цілі, високий рівень професійної компетентності [2, 211]. Тому організація професійного розвитку вчителя української мови і літератури за умов воєнного часу потребує нового підходу. Метою нашого дослідження є вивчення особливостей організації науково-методичної роботи в ліцеї, що забезпечує розвиток дослідницької компетентності вчителя-філолога, а значить і професійний розвиток. З одного боку, аналізуємо зміст науково-методичної роботи в закладі, з іншого – діяльнісний аспект, через який здійснюється вдосконалення фахових умінь та набуття професійних навичок.

«Учитель-словесник – це: носій традиційних цінностей України та громадянського суспільства, приклад зразкової поведінки в суспільстві; патріот, який усвідомлює свою причетність до долі Батьківщини» [3, 223]. Вплив учителя-словесника на формування національної самоідентичної важко переоцінити. Зміст предметів «Українська мова» та «Українська література» дозволяє активізувати вплив рідної культури, мови на систему національних цінностей молоді, а також є джерелом для організації дослідницької роботи зі здобувачами освіти. Тож фаховий розвиток учителя ліцею передбачає глибоке переосмислення значення творчості українських письменників, української мови для становлення нашої нації. З огляду на це науково-методична робота в ліцеї чітко структурована та зорієнтована на реалізацію націєтворчого компоненту та на розвиток дослідницької компетентності вчителя-філолога.

Варто врахувати, що система професійного розвитку вчителя під час війни набула гнучкості. Це дозволяє забезпечити педагогу свободу вибору та можливість раціонально використати час, що потребує навичок самоорганізації і саморегуляції. Дистанційний та змішаний формат освітнього процесу, що ґрунтується на володінні цифровими інструментами навчання, дозволяє скористатися можливостями онлайн-спілкування. Зростає вага науково-методичної служби ліцею, що й забезпечує цілісний професійний розвиток фахівців, а саме: планування підвищення кваліфікації, залучення до різних видів професійної співпраці (семінарів, вебінарів, практикумів, круглих столів, конференцій, майстеркласів тощо). Визначимо вектори науково-методичної роботи, що наповнюються ціннісним та професійним змістом:

1. Поглиблене ознайомлення з національною системою навчання та виховання.

2. Оволодіння дослідницькою технологією навчання.
3. Організація дослідно-орієнтованого вивчення української мови і літератури.
4. Науково-дослідницька діяльність учасників освітнього процесу.
5. Оволодіння сучасними технологіями для ефективного забезпечення викладання української мови і літератури з урахуванням потреб офлайн- та онлайн-навчання.
6. Організація професійної взаємодії через творчі спільноти філологів, фахові конкурси, науково-практичні конференції тощо.

Звичайно, високий рівень мотивації вчителя-словесника відкриває ще один вектор для організації науково-методичної роботи. Ідеться про самоосвіту вчителя, що дозволяє сформувати індивідуальний стиль педагогічної діяльності, сприяє переосмисленню передового педагогічного досвіду та своїх професійних набутків, є засобом самовдосконалення. Методична служба ліцею виконує важливу роль: визначення траєкторії індивідуального професійного розвитку філолога та допомога в організації самоосвіти.

Зазначимо, що в Концепції педагогічної освіти України означено мету формування вчителя, зорієнтованого на особистісний та професійний саморозвиток і готового працювати творчо в закладах освіти різного типу [1]. Отже, успішний професійний розвиток учителя-словесника відбувається за умови поєднання свідомого розуміння своєї особливої ролі як носія національних цінностей, глибоких фахових знань рідної мови та літератури і цілеспрямованого процесу підвищення рівня своєї компетентності на засадах дослідництва та застосування дослідно орієнтованого підходу до навчання.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку педагогічної освіти. МОН України. 16 липня 2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
2. Сердюк Г. А. Розвиток дослідницької компетентності вчителів української мови і літератури в умовах воєнного стану. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2023. № 91. С. 211–216. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.91.44>
3. Ходацька О. Розвиток професіоналізму вчителя-філолога в умовах неформального та інформального навчання. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2019. 1(14). С. 219–228. URL: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/61>

Sokolovska Iryna,

candidate of medical sciences, associate professor, associate professor of the Department of Physical Education and Sports of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Nechyporenko Valentyna,

doctor of pedagogical sciences, professor, rector of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Pozdniakova Olena,

doctor of pedagogical sciences, professor, first vice-rector of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Hordiienko Nataliia,

doctor of sociological sciences, professor, vice-rector for scientific and innovative activities of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)